

Besluit B&W gemeente Vught

Onderwerp	Vaststellen Cultuurhistorische Waardenkaart
Afdeling	DL
Zaaknummer	Z25 - 298200
Documentnummer	BW/26 - 771294
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	Y. Vos
Datum vergadering	23 juni 2026

Toelichting besluit

Voorstel	1. De Cultuurhistorische Waardenkaart inclusief de bijlagen vast te stellen; 2. De waardenkaart een basis te laten vormen voor het onderzoek naar de te actualiseren welstandsniveaus; 3. De raad middels bijgevoegde raadsinformatiebrief te informeren.
Besluit	Conform met opm.
Eerdere besluitvorming	- 'Vaststellen Erfgoedvisie 2023-2029 inclusief uitvoeringsprogramma en Erfgoedverordening', Raad (22 juni 2023)
Inleiding	De <i>Cultuurhistorische Waardenkaart</i> is een inventarisatie van de belangrijkste aanwezige cultuurhistorie in de gemeente Vught. Het bestaat uit een inventarisatiekaart, waardenkaart, beleidskaart en toelichtend rapport. Het is de eerste keer dat er een gemeentedeekkende waardenkaart beschikbaar is die ter vaststelling wordt voorgelegd aan uw college. Alle elementen samen vertellen het verhaal over de geschiedenis van Vught. Het vaststellen van deze kaart is een onderdeel van het <i>uitvoeringsprogramma</i> van de <i>Erfgoedvisie</i>. De startnotitie voor de <i>nieuwe Nota Omgevingskwaliteit Gebouwde Omgeving</i> (voorheen de Welstandsnota) is aan u voorgelegd en hier is positief op besloten. Een koppeling tussen de Cultuurhistorische Waardenkaart en de op te <i>stellen Nota Omgevingskwaliteit Gebouwde Omgeving</i> is essentieel om logische en onderbouwde beleidskeuzes te kunnen maken en integraal werken te stimuleren. Belangrijk om op te merken is dat de bescherming van erfgoed via verschillende instrumenten geregeld is. Het is niet mogelijk om op één kaartbeeld al het beschermde erfgoed overzichtelijk weer te geven. Daarom is voor een selectie gekozen. Er is een focus gelegd op nieuwe interessante erfgoedgebieden, zoals Post65 en Wederopbouw, omdat deze gebieden niet eerder omschreven en gewaardeerd zijn. Deze keuze is op basis van participatie tot stand gekomen.
Beoogd effect	Inzicht krijgen in de aanwezige cultuurhistorische waarden van onze gemeente.
Argumenten	1.1 In de <i>Omgevingswet</i> is vastgelegd dat bij ontwikkelingen in de gebouwde omgeving de cultuurhistorische context meegewogen moet worden en dat cultuurhistorie onderdeel wordt van alle omgevingsplannen voor de gemeente. Initiatiefnemers van ruimtelijke plannen kunnen aan de hand van de kaarten rekening houden met de cultuurhistorie bij het ontwikkelen van hun plannen. Daarnaast vormt het een basis voor de ambtelijke advisering bij (ruimtelijke) plannen. Het maakt mogelijk dat cultuurhistorie in een vroeg

stadium meegewogen wordt. Deze werkwijze sluit aan bij de lijn uit de *Erfgoedvisie*, waarin is vastgelegd dat erfgoed – waar relevant en van toegevoegde waarde – wordt ingezet als katalysator voor ruimtelijke ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 is een duidelijke lijn uitgezet wanneer er cultuurhistorisch onderzoek van initiatiefnemers verwacht wordt. Om dit op de juiste manier onder de *Omgevingswet* te borgen, wordt in samenwerking met het cluster RO onderzocht hoe dit op de juiste manier in het *Omgevingsplan* geïntegreerd kan worden.

1.2 Cultuurhistorische waarden zijn inzichtelijk gemaakt.

De kaarten maken geselecteerde cultuurhistorische waarden, structuren en gebieden binnen de gemeente Vught digitaal inzichtelijk. De kaart biedt daarmee een toegankelijk overzicht van belangrijke cultuurhistorische kwaliteiten en ondersteunt een transparante afweging bij ruimtelijke ontwikkelingen.

1.3 Voor initiatiefnemers wordt duidelijker wanneer een cultuurhistorisch onderzoek van hen verwacht wordt.

Doordat met dit beleidsstuk inzichtelijk is waar cultuurhistorische waarden aanwezig zijn en onder welke omstandigheden aanvullend onderzoek vereist is, kan in een vroeg stadium duidelijkheid worden geboden aan initiatiefnemers. Hiermee ontstaat vooraf helderheid over verwachtingen, onderzoeksplichten en randvoorwaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2.1 De cultuurhistorische waarden van Vught worden in belangrijke mate bepaald door de gebouwde omgeving en dragen wezenlijk bij aan de identiteit van de gemeente. Het is daarom logisch om deze waarden als inhoudelijke basis te gebruiken voor het welstandsbeleid.

De *Cultuurhistorische Waardenkaart* maakt inzichtelijk waar kernkwaliteiten aanwezig zijn en waar minder waarden aanwezig zijn, waardoor geen of minder sturing nodig is. Hiermee kan de nieuwe *Nota Omgevingskwaliteit Gebouwde Omgeving* gericht differentiëren: kernkwaliteiten worden beschermd met gebiedsspecifieke criteria, terwijl inwoners elders niet onnodig worden beperkt. Zo worden erfgoed en ruimtelijke kwaliteit proportioneel geborgd.

3.1 Onder het beleidshuis van de Omgevingswet is de raad bevoegd om welstandsniveaus vast te stellen.

Het is van belang om de gemeenteraad in dit vroege stadium te informeren over de werkwijze om te komen tot welstandsniveaus. Tegelijkertijd wordt de gemeenteraad ook op de hoogte gebracht van de inhoud van de *Cultuurhistorische Waardenkaart* en de vaststelling daarvan.

Kanttekeningen

1.1 De kaart is niet statisch en nooit helemaal compleet.

Er zijn voortdurend keuzes gemaakt over wat er is afgebeeld en op welke manier om de kaart leesbaar te maken en te houden. Bij het opstellen van de kaart is het grootste belang gehecht aan de historische structuur van het landschap, aangezien deze niet alleen in grote mate de karakteristiek bepaalt, maar ook richting kan geven aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het is zaak dat de kaart up-to-date gehouden wordt, zodat de meest actuele informatie voorhanden is. De kaarten worden om die reden geïmplementeerd in het GIS-systeem van de gemeente. Dit maakt het toevoegen van nieuwe informatie mogelijk. Sommige informatie over cultuurhistorische waarden is nog niet voorhanden, denk aan een inventarisatie van houtwallen en cultuurhistorisch waardevolle akkercomplexen. Dit is in de aanbevelingen opgenomen.

1.2 Een aantal attentiezones liggen in het huidige welstandsbeleid in welstandsniveau 3 (welstandsvrij gebied).

Bij de totstandkoming van het nieuwe *welstandsbeleid* wordt onderzocht welke welstandsniveaus met bijbehorende gebiedscriteria passend zijn om bepaalde kernkarakteristieken te behouden, zonder inwoners onnodig te beperken. Daarnaast geeft de kaart inzicht in waar gebieden liggen met weinig cultuurhistorische waarden. In deze gebieden kan het *welstandsbeleid* losgelaten worden.

Participatie

Er heeft uitgebreide participatie plaatsgevonden. Het stuk is tot stand gekomen door samenwerking met Vughtse erfgoedverenigingen en IVN. Samen is men tot de selectie van attentiezones en cultuurhistorisch waardevolle structuren gekomen. Daarnaast is het conceptstuk voorgelegd aan hen en zijn de opmerkingen, waar relevant, verwerkt in de definitieve stukken.

Financiën

Niet van toepassing.

Juridisch

Niet van toepassing.

Communicatie | Dit voorstel wordt op de gebruikelijke manier gepubliceerd. Het beleidsstuk en de GIS-kaarten worden openbaar toegankelijk op wijnvught.nl. De GIS-kaarten komen in Q3 2026 online.

- Bijlage(n)** |
1. Toelichtend rapport
 2. Cultuurhistorische Inventarisatiekaart
 3. Cultuurhistorische Waardenkaart
 4. Cultuurhistorische Beleidskaart
 5. Raadsinformatiebrief